

Ετήσιο Ελληνόφωνο Επιστημονικό Συνέδριο Εργαστηρίων Επικοινωνίας

Τόμ. 2, Αρ. 1 (2023)

2ο Ετήσιο Ελληνόφωνο Επιστημονικό Συνέδριο Εργαστηρίων Επικοινωνίας: Το μέλλον της επικοινωνίας στην ψηφιακή εποχή

Η χρήση των ηχητικών παραγωγών (podcasts) στην ευαισθητοποίηση για περιβαλλοντικά ζητήματα

Μαρία Ματσιώλα, Χριστίνα Χανδρινού

doi: [10.12681/cclabs.6456](https://doi.org/10.12681/cclabs.6456)

Copyright © 2024, Ετήσιο Ελληνόφωνο Επιστημονικό Συνέδριο Εργαστηρίων Επικοινωνίας

Άδεια χρήσης [Creative Commons Αναφορά 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Ματσιώλα Μ., & Χανδρινού Χ. (2024). Η χρήση των ηχητικών παραγωγών (podcasts) στην ευαισθητοποίηση για περιβαλλοντικά ζητήματα. *Ετήσιο Ελληνόφωνο Επιστημονικό Συνέδριο Εργαστηρίων Επικοινωνίας*, 2(1), 98–106. <https://doi.org/10.12681/cclabs.6456>

Η χρήση των ηχητικών παραγωγών (podcasts) στην ευαισθητοποίηση για περιβαλλοντικά ζητήματα

Μαρία Ματσιώλα
Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Επικοινωνίας και Ψηφιακών Μέσων
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
mmatsiola@uowm.gr

Χριστίνα Χανδρινού
Απόφοιτη, Τμήμα Επικοινωνίας και Ψηφιακών Μέσων
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
chandrinouchristina@gmail.com

Περίληψη

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί ένα από τα θέματα συζήτησης που πρωταγωνιστούν στις μέρες μας σε καθημερινές συζητήσεις μεταξύ απλών ανθρώπων έως και παγκόσμιων πολιτικών ηγετών. Η εποχή που διανύουμε παρουσιάζεται ως μία εποχή ανάγκης για δράση στην οποία τα ζητήματα της βιωσιμότητας του πλανήτη βρίσκονται στην πρώτη γραμμή. Μέσα από την ενημέρωση των πολιτών μπορεί να προκληθούν ατομικές ή συλλογικές ενέργειες που θα συμβάλλουν στην αντιστροφή της περιβαλλοντικής υποβάθμισης και στη διασφάλιση τέλεσης ορθών πρακτικών για εμάς τους ίδιους και φυσικά για τις μελλοντικές γενιές. Τα podcasts, ως μία ραγδαία αναπτυσσόμενη μορφή επικοινωνίας, μπορούν να βοηθήσουν σε αυτόν τον στόχο. Η συγκεκριμένη εργασία αφορά τη χρήση των ηχητικών παραγωγών (podcasts) στην ευαισθητοποίηση για περιβαλλοντικά ζητήματα. Μετά από μία αρχική έρευνα, στόχος της οποίας ήταν η απόκτηση μίας ολοκληρωμένης εικόνας για το ενδιαφέρον, τις γνώσεις και τις ανησυχίες των νέων ανθρώπων σχετικά με το περιβάλλον καθώς και η διερεύνηση αναφορικά με την επάρκεια της ενημέρωσης γύρω από περιβαλλοντικά ζητήματα, δημιουργήθηκε μία ηχητική παραγωγή με βασικό στόχο να ενημερωθούν και να ευαισθητοποιηθούν οι ακροατές. Το podcast στη συνέχεια αξιολογήθηκε για τη δυνατότητα να συμβάλλει στον σκοπό για τον οποίο δημιουργήθηκε.

Λέξεις-κλειδιά: Περιβάλλον, ευαισθητοποίηση κοινού, ηχητικές παραγωγές (podcasts)

1. Εισαγωγή

Η ανάγκη ενημέρωσης του κοινού, και κατ' επέκταση της ευαισθητοποίησής του, γύρω από ζητήματα που αφορούν το περιβάλλον είναι επιτακτική στις μέρες μας. Ως περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση (Environmental Awareness) ορίζεται «*Η αύξηση και ανάπτυξη της επίγνωσης, της κατανόησης και της συνείδησης προς το βιοφυσικό περιβάλλον και τα προβλήματά του, συμπεριλαμβανομένων των ανθρώπινων αλληλεπιδράσεων και επιπτώσεων. Να σκεφτόμαστε «οικολογικά» ή με όρους οικολογικής συνείδησης.*» (European Environment Agency, 2022).

Αρχικά, οι πολίτες θα πρέπει να ενημερωθούν για τους κινδύνους που επιφέρουν οι διάφορες μορφές περιβαλλοντικών κρίσεων, τόσο στους ίδιους όσο και στα λοιπά έμβια όντα, να τους κατανοήσουν για να περάσουν στη δράση. Ο γενικός όρος της κλιματικής αλλαγής περιλαμβάνει επιμέρους αιτίες, κυρίως ανθρώπινων δραστηριοτήτων όπως η περιβαλλοντική ρύπανση, η αποδάσωση, η ερημοποίηση, η υπεραλίευση και η όξυνση των

ωκεανών, η εξάντληση πόρων καθώς και το φαινόμενο του θερμοκηπίου και η τρύπα του όζοντος (Χανδρινού, 2023; Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023).

Οι λύσεις μπορούν να προκύψουν μόνο μέσα από την αντίληψη της πραγματικής ανάγκης για αλλαγή αλλά και της ενημέρωσης για τους τρόπους με τους οποίους μπορεί ο καθένας και η καθεμία να λειτουργήσει ώστε να επιφέρει κάποιες αλλαγές. Δυστυχώς, δεν παρατηρούνται πολλές αναφορές στα μέσα ενημέρωσης και η άντληση πληροφοριών συχνότερα γίνεται μέσω προσωπικής αναζήτησης.

Η επικοινωνία για την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση θα πρέπει να λειτουργεί ουσιαστικά παρέχοντας όσο το δυνατό πληρέστερη ενημέρωση κάνοντας χρήση των σύγχρονων μορφών επικοινωνίας και χρησιμοποιώντας τους νέους τρόπους πρόσληψης πληροφοριών, ειδικότερα αυτούς που αφορούν τις νεότερες γενιές (Podara et al., 2021; Ματσιώλα et al., 2022). Τα ψηφιακά μέσα, όπως οι διαδικτυακές πηγές, τα διαδραστικά ντοκιμαντέρ και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης διευκολύνουν την πρόσβαση σε πληροφορίες, όμως πάντα τίθεται και το ζήτημα της αξιοπιστίας τους (Margaritidou & Matsiola, 2023). Η χρήση των ηχητικών παραγωγών, ως Νέα Μέσα Επικοινωνίας αναπτύσσεται ραγδαία τα τελευταία χρόνια κερδίζοντας ολοένα και περισσότερους ακροατές. Η μορφή των επεισοδίων που έχουν δίνει τη δυνατότητα στο κοινό να επιλέξει θεματικές περιοχές και να ενημερώνεται ή/και να ψυχαγωγείται μέσα από την ακρόασή τους (Bottomley, 2015; Chan-Olmsted, & Wang, 2022).

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να εξετάσει τη χρήση των podcasts ως εργαλείο ενημέρωσης που θα οδηγήσει στην ευαισθητοποίηση για τα σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα. Η προσπάθεια επικεντρώνεται στην ανάδειξη όχι μόνο των προβλημάτων αλλά και των τρόπων περαιτέρω δράσης. Επιχειρείται να αναφερθεί η αλυσιδωτή επίδραση που έχει το ένα πρόβλημα με το επόμενο, αλλά και το πώς η ανθρώπινη δραστηριότητα πλήττει τον χώρο γύρω της χωρίς να αντιλαμβάνεται ότι τελικά περισσότερο από όλους επηρεάζεται η ίδια η ανθρωπότητα (Beddington, 2022).

Μέσα από αυτούς τους προβληματισμούς, δημιουργήθηκε η ηχητική παραγωγή με τίτλο «My only home» έχοντας ως στόχο την ανάδειξη των περιβαλλοντικών ζητημάτων αλλά και των τρόπων που μπορεί να εφαρμόσει εύκολα ο/η κάθε πολίτης ώστε να βοηθήσει αρχικά στη βελτίωση των συνθηκών αλλά ελπίζοντας και στην αναίρεση κακών πρακτικών (Χανδρινού, 2023). Η παραγωγή του podcast ακολούθησε μία έρευνα ανάμεσα σε νεαρής ηλικίας ανθρώπους αναφορικά με την ενημέρωσή τους επάνω σε περιβαλλοντικά θέματα, μέσα από την οποία προέκυψαν και οι ερωτήσεις στη συνεντευξιαζόμενη. Στη συνέχεια, διενεργήθηκε μία αξιολόγηση σχετικά με την αποτελεσματικότητα της παραγωγής, αν, δηλαδή, και κατά πόσο εκπλήρωσε τον σκοπό της.

2. Μεθοδολογία

Προκειμένου να δημιουργηθεί η ηχητική παραγωγή προηγήθηκε η διενέργεια έρευνας μέσω διανομής ερωτηματολογίου με ερωτήσεις μικτού τύπου (ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα). Στόχος της έρευνας ήταν η συλλογή στοιχείων για το ενδιαφέρον, τις γνώσεις και τις ανησυχίες των νέων ανθρώπων σχετικά με τα περιβαλλοντικά ζητήματα αλλά και επιπλέον θεμάτων, όπως το τι προτίθεται να κάνει ο καθένας ως προς την αντιμετώπισή τους, καθώς και να διερευνήσει εάν η ενημέρωση που υπάρχει πάνω σε αυτά τα ζητήματα είναι επαρκής. Παράλληλα, μελετήθηκαν αντίστοιχες παραγωγές (Byrne, 2019; Flahive, 2021; Suleiman & Hunter, 2021; Suleiman & Foulsham, 2021).

2.1. Έρευνα πριν την παραγωγή

Το ερωτηματολόγιο που συντάχθηκε αποτελούνταν από δεκατρείς (13) ερωτήσεις κλειστού τύπου που αφορούσαν το θέμα της έρευνας με μερικές από τις οποίες να έχουν τη δυνατότητα συμπλήρωσης ελεύθερων απαντήσεων. Επίσης, υπήρχαν μόνο δύο ερωτήσεις δημογραφικού περιεχομένου, η ηλικία και το φύλο των συμμετεχόντων/ουσών καθώς δεν κρίθηκε ως απαραίτητη η συλλογή επιπλέον στοιχείων. Διαμοιράστηκε σε 62 μαθητές/ριες και φοιτητές/ριες στην Ελλάδα, ηλικίας 12 έως 30 ετών, με κατανομή φύλου 56,5% γυναίκες και 43,5% άνδρες. Η δειγματοληψία βασίστηκε στο δείγμα ευκολίας και χιονοστοιβάδας, όπου ένας αριθμός υποκειμένων βοήθησε στον εντοπισμό και άλλων συμμετεχόντων/ουσών (Gray, 2021).

2.2. Ηχητική παραγωγή (podcast)

Η δημιουργία της ηχητικής παραγωγής δομήθηκε επάνω στις απαντήσεις που δόθηκαν σε συγκεκριμένα ερωτήματα της δημιουργού. Ο σκοπός που θα εξυπηρετούσε (ευαισθητοποίηση σε περιβαλλοντικά ζητήματα) καθώς και η μορφή του (μονόλογος ή/και συνέντευξη) ήταν τα αρχικά ερωτήματα. Στη συνέχεια αποκρυσταλλώθηκαν τα χαρακτηριστικά του κοινού που δυνητικά θα αποτελούσε το ακροατήριο και η ανάγκη ή μη πρότερης γνώσης για το αντικείμενο.

Μέσα από την ακρόαση ανάλογων παραγωγών έγινε πιο κατανοητό το ύφος (π.χ. τόνος φωνής, τρόπος εκφώνησης, κ.λπ.) που διέπει αυτή τη θεματική. Η διάρκεια του podcast ήταν το επόμενο ζήτημα που μας απασχόλησε, σε συνδυασμό με το κοινό, καθώς θα έπρεπε να καλύψει το περιεχόμενο χωρίς, όμως, να γίνει κουραστικό και να οδηγήσει σε φυγή τους ακροατές του. Τέλος, αναζητήθηκαν τα συμπληρωματικά ηχητικά στοιχεία, δηλαδή η μουσική και τα ηχητικά εφέ. Καθώς ο σκοπός ήταν η χαλαρή ακρόαση επιλέχθηκαν ηχητικά στοιχεία που θα έδιναν αυτή την ατμόσφαιρα.

Αφού αποφασίστηκαν τα παραπάνω, προχωρήσαμε στο πιο σημαντικό κομμάτι της παραγωγής που ήταν η επιλογή της συνεντευξιζόμενης. Αναζητήθηκε ένα πρόσωπο που προφανώς θα έπρεπε να έχει γνώση σχετικά με τα περιβαλλοντικά ζητήματα, αλλά παράλληλα επιθυμητό ήταν να έχει εμπειρία σε συνεργασίες με νέους ανθρώπους έτσι ώστε να είναι πιο προσιτός ο λόγος της στις συγκεκριμένες ηλικιακές κατηγορίες.

2.3. Αξιολόγηση ηχητικής παραγωγής (podcast)

Με την ολοκλήρωση της δημιουργίας της ηχητικής παραγωγής εκτιμήθηκε ότι θα πρέπει να γίνει μία ποιοτική αξιολόγησή της, κατά πόσο, δηλαδή επιτυγχάνει τον στόχο της. Αναζητήθηκαν άτομα που πληρούσαν τα χαρακτηριστικά του δείγματος της αρχικής έρευνας αλλά και του δυνητικού ακροατηρίου του podcast και οι ερωτήσεις που τέθηκαν ήταν οι εξής:

- Θεωρείτε ότι επιτυγχάνει να ευαισθητοποιήσει τον ακροατή για περιβαλλοντικά ζητήματα;
- Πώς το επιτυγχάνει αυτό;
- Πιστεύετε ότι το podcast αυτό χρειάζεται κάτι περισσότερο;
- Αντίθετα, πιστεύετε ότι θα έπρεπε να παραλείπεται κάτι από αυτά που αναφέρονται;
- Από τεχνικής άποψης ικανοποιεί τον ακροατή; (σωστός ήχος/ένταση/μουσική);
- Δώστε ένα γενικό σχόλιο ως ακροατής του “My Only Home”

3. Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι ενώ υπάρχει ενδιαφέρον καθώς και ανησυχία για τα περιβαλλοντικά ζητήματα εντούτοις δεν υπάρχει επαρκής ενημέρωση. Οι περισσότεροι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο ως πηγή πληροφοριών κι ενώ δηλώνουν πως γνωρίζουν κάποιους τρόπους για να βοηθήσουν, ωστόσο αναγνωρίζουν πως δεν διαθέτουν πλήρη ενημέρωση. Στη συνέχεια, η ηχητική παραγωγή δημιουργήθηκε έχοντας τη μορφή της συνέντευξης, ενσωματώνοντας στις ερωτήσεις τους προβληματισμούς που συλλέχθηκαν, αλλά παράλληλα διατηρώντας το ενδιαφέρον του κοινού με επιλεγμένα μουσικά τμήματα. Καταλήγοντας, το podcast αξιολογήθηκε για τη συνέπειά του στον στόχο για τον οποίο δημιουργήθηκε από δυνητικούς ακροατές. Στη συνέχεια του παρόντος κειμένου θα δοθούν τα σημαντικότερα ευρήματα των ερευνών που διενεργήθηκαν.

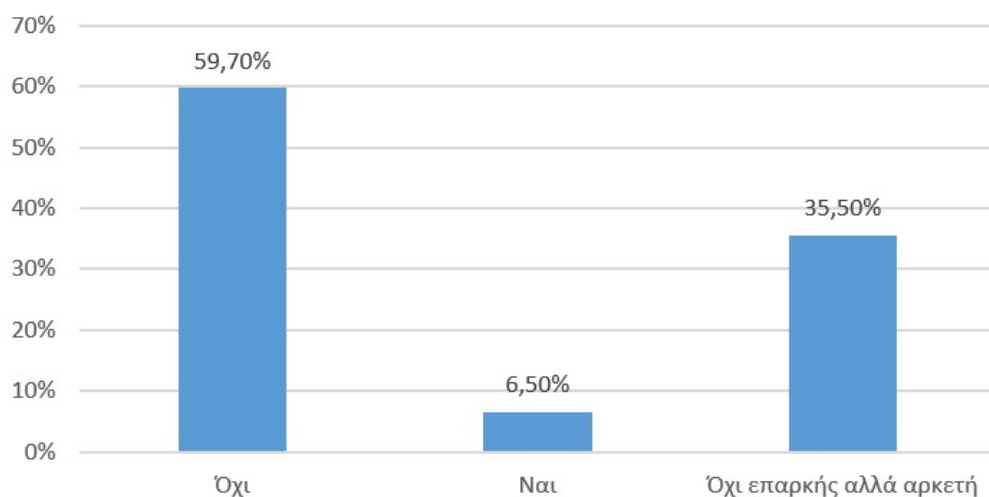
3.1. Αποτελέσματα έρευνας ερωτηματολογίου

Αναλυτικότερα, για την πρώτη ερώτηση του ερωτηματολογίου δόθηκαν επιλεγμένα περιβαλλοντικά προβλήματα (κλιματική αλλαγή, περιβαλλοντική ρύπανση, αποδάσωση, τρύπα του όζοντος, ερημοποίηση, εξάντληση πόρων, υπερθέρμανση του πλανήτη και φαινόμενο του θερμοκηπίου) και αναζητήθηκε αυτό για το οποίο οι συμμετέχοντες/ουσες θεωρούν ότι γίνεται μεγαλύτερη αναφορά στα μέσα ενημέρωσης. Από τις απαντήσεις τους προέκυψε ότι η κλιματική αλλαγή (με ποσοστό 32,3%) είναι το πιο συχνά αναφερόμενο, ενώ ακολουθούν η περιβαλλοντική ρύπανση (30,6%) και η υπερθέρμανση του πλανήτη (27,4%).

Στο Διάγραμμα 1 που ακολουθεί παρουσιάζονται με τη μορφή γραφήματος οι απαντήσεις στην ερώτηση «Θεωρείτε πως υπάρχει επαρκής ενημέρωση και κάλυψη από τα μέσα ενημέρωσης για τα προβλήματα αυτά;». Όπως φαίνεται οι περισσότεροι/ες συμμετέχοντες/ουσες εκτιμούν ότι δεν υπάρχει επαρκής ενημέρωσης καθώς μόνο το 6,5% έδωσε καταφατική απάντηση.

Διάγραμμα 3

Επάρκεια ενημέρωσης (σε ποσοστά)

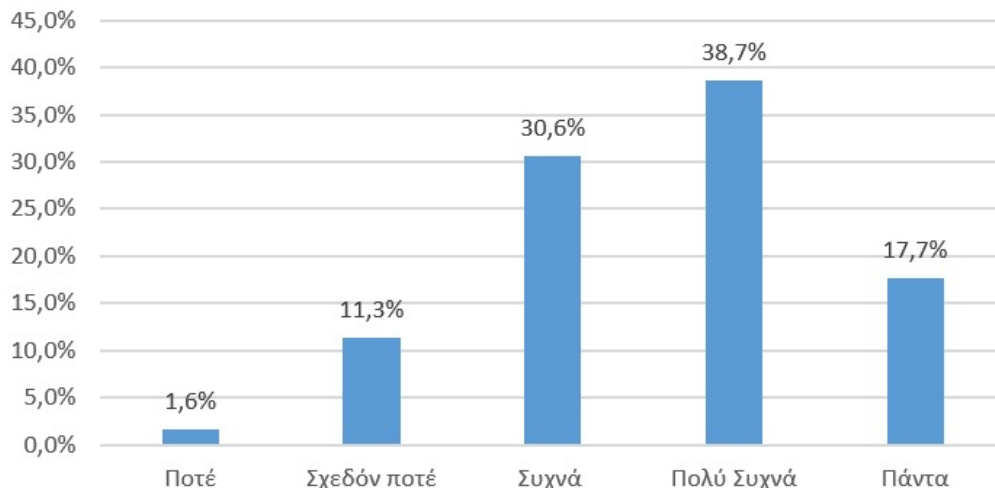
Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες/ουσες ρωτήθηκαν ποια είναι η πηγή της ενημέρωσής τους. Στη συγκεκριμένη ερώτηση υπήρχαν διαθέσιμες απαντήσεις αλλά υπήρχε η δυνατότητα συμπλήρωσης επιπλέον στοιχείων, καθώς και η δυνατότητα επιλογής περισσότερων της μίας απάντησης. Οι ερωτηθέντες/εις σε πολύ μεγάλο ποσοστό απάντησαν ότι το Διαδίκτυο (79%) αποτελεί την πηγή ενημέρωσής τους, ενώ υψηλό ήταν και

το ποσοστό που απάντησε ότι ενημερώνεται μέσω τρίτων, στην ουσία με την πρακτική από στόμα σε στόμα (51,6%). Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης αποτέλεσε την τρίτη επιλογή (51,6%), ενώ ήταν σημαντικό και το ποσοστό των podcasts ως πηγή ενημέρωσης (9,7%).

Η επόμενη ερώτηση ήταν: «Πόσο συχνά σκέφτεστε/ανησυχείτε για τα προβλήματα που σχετίζονται με το περιβάλλον;» και οι δυνατές επιλογές ήταν από 1.ποτέ ως 5.πάντα. Στο Διάγραμμα 2 παρουσιάζονται οι απαντήσεις όπου φαίνεται καθαρά πως στην πλειοψηφία οι νέοι άνθρωποι ανησυχούν αρκετά συχνά για τα περιβαλλοντικά προβλήματα.

Διάγραμμα 4

Συχνότητα ανησυχίας για τα περιβαλλοντικά ζητήματα (σε ποσοστά)

Αναφορικά με τη γνώση τρόπων βοήθειας στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής συγκεκριμένα, οι συμμετέχοντες/ουσες σε πολύ υψηλό ποσοστό (69,4%) απάντησαν ότι γνωρίζουν κάποιους τρόπους αλλά δε διαθέτουν πλήρη ενημέρωση για επιπλέον μεθόδους βοήθειας. Στο Διάγραμμα 3 παρουσιάζονται τα συνολικά αποτελέσματα για τη συγκεκριμένη ερώτηση.

Διάγραμμα 5

Γνώση τρόπων βοήθειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής (σε ποσοστά)

Η τελευταία ερώτηση του ερωτηματολογίου αφορούσε την άποψη των συμμετεχόντων/ουσών σχετικά με την ατομική συμβολή σε αντιδιαστολή με μεγάλες κινήσεις, όπως για παράδειγμα της αλλαγής νομοθεσιών, στη επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Σε πολύ μεγάλο ποσοστό (71%) εκτιμούν ότι η κάθε μικρή ατομική κίνηση

μπορεί να βοηθήσει την κατάσταση. Στην Εικόνα 4 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των απαντήσεων.

Διάγραμμα 6

Οι απόψεις για την ατομική συμβολή ή όχι στην επίλυση των περιβαλλοντικών ζητημάτων (σε ποσοστά)

Λαμβάνοντας υπόψη τις απαντήσεις που δόθηκαν στο ερωτηματολόγιο, συντάχθηκαν και οι ερωτήσεις που τέθηκαν στη συνέντευξη που αποτέλεσε και τον κορμό της ηχητικής παραγωγής. Στην τελική επεξεργασία του podcast, η δημιουργός φρόντισε να μείνουν αναλλοίωτα τα λεγόμενα της συνεντευξιαζόμενης ακόμη και μετά από αφαιρέσεις τμημάτων τα οποία θεωρήθηκε ότι μπορεί να είναι είτε πλεοναστικά είτε λιγότερου ενδιαφέροντος για τη συγκεκριμένη παραγωγή. Ο εμπλουτισμός με μουσική χρησιμοποιήθηκε μόνο για τη δημιουργία πιο χαλαρωτικής ατμόσφαιρας αλλά και της παροχής ενός μικρού διαλείμματος έτσι ώστε να γίνει πιο κατανοητό το περιεχόμενο.

3.2. Αποτελέσματα αξιολόγησης ηχητικής παραγωγής

Η αξιολόγηση της παραγωγής πραγματοποιήθηκε από έξι (6) άτομα, την ίδια τη συνεντευξιαζόμενη, μία (1) μαθήτρια Λυκείου, δύο (2) φοιτήτριες, μία (1) απόφοιτη του Τμήματος Επικοινωνίας και Ψηφιακών Μέσων του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και μία (1) δασκάλα δημοτικής εκπαίδευσης. Η επιλογή των ατόμων έγινε με βάση της αξιολόγησης ειδικών μέσω συνεντεύξεων (experts interviews) όπου επιλέγονται άτομα τα οποία είτε λόγω θέσης είτε λόγω άλλων ιδιαίτερων χαρακτηριστικών μπορούν να εκφράσουν απόψεις που θα έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα (Dorussen, Lenz & Blavoukos, 2005; Meuser & Nagel, 2009). Στη συγκεκριμένη έρευνα επιλέχθηκε ως μέθοδος η δομημένη συνέντευξη.

Οι συνεντεύξεις ηχογραφήθηκαν και στη συνέχεια μεταφέρθηκαν σε μορφή γραπτού κειμένου για περαιτέρω επεξεργασία με τη μέθοδο της θεματικής ανάλυσης περιεχομένου (Willig, 2015; Matsiola et al., 2022). Δημιουργήθηκαν οι θεματικές ενότητες και στη συνέχεια έγινε η καταγραφή τους σε βιβλίο κωδίκων για να βρεθούν τα σημαντικά στοιχεία και να επισημανθούν οι απόψεις των συνεντευξιαζόμενων/ουσών.

Από την ανάλυση των απαντήσεων προέκυψε ότι το podcast αποτέλεσε έναν εύστοχο τρόπο παρακίνησης του κοινού για συμμετοχή σε ενέργειες που βοηθούν στην επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Συγκεκριμένα ένας από τους/ις συμμετέχοντες/ουσες απάντησε: «*Το podcast My Only Home ήταν ένας εύστοχος τρόπος παρακίνησης του κοινού να αναλάβει πρωτοβουλίες για μια θετική αλλαγή επί του θέματος σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο.*», ενώ κάποιος/α άλλος/η ότι: «*Προσωπικά πιστεύω ότι το επιτυγχάνει αυτό παρουσιάζοντάς μας παραδείγματα και στιγμιότυπα από τις ζωές μας και την καθημερινότητα.*»

Επίσης, προέκυψε ότι το περιεχόμενό του ήταν πλήρες και σαφές αναφορικά με κάποιες από τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσουν οι ενδιαφερόμενοι/ες και ότι η δημιουργία περισσότερων επεισοδίων στην ίδια σειρά θα μπορούσε να διαδώσει περισσότερο τα μηνύματα καθώς και να δοθούν περισσότερες ιδέες για δράση.

Τέλος, η μορφή της ενημέρωσης μέσω podcast θεωρήθηκε επιτυχημένη καθώς και το ίδιο το podcast. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ένας/μία συνεντευξιαζόμενος/η: «*Η ιδέα πίσω από το podcast είναι πολύ σωστή και αναζωογονητική για τους νέους ακροατές που ψάχνουν τρόπους να ενημερωθούν και να λάβουν δράση σχετικά με το περιβάλλον*», ενώ συμπληρωτικά κάποιος/α άλλος/η είπε: «*Η αλλαγή θα έρθει αν προσπαθήσουμε όλοι. Το περιβάλλον είναι το σπίτι όλων μας και πρέπει να το φροντίσουμε, όπως εύστοχα δηλώνει και ο τίτλος του podcast. Γενικά το podcast αυτό δίνει ιδέες για το πως να το κάνουμε αυτό και να συνεισφέρουμε σε αυτή τη προσπάθεια*».

Συμπερασματικά, όλες οι απαντήσεις κινήθηκαν με ένα θετικό πρόσημο τόσο ως προς την πληρότητα του περιεχομένου όσο και ως προς τη μορφή, το ύφος αλλά και τα τεχνικά χαρακτηριστικά του.

4. Συμπεράσματα

Καθώς, βασική προϋπόθεση και πρωταρχικό βήμα για την αντιμετώπιση ενός προβλήματος είναι η ενημέρωση σε πολλαπλά επίπεδα (ποιο είναι το ίδιο το πρόβλημα, οι αιτίες του αλλά και οι τρόποι δράσης για την αντιμετώπισή του), εκτιμούμε ότι οι η χρήση πρακτικών που συμβαδίζουν με την κάθε εποχή μπορούν να επιφέρουν θετικά αποτελέσματα. Οι σωστά ενημερωμένοι πολίτες μπορούν να προβούν στις αλλαγές που απαιτούνται έτσι ώστε να αλλάξουν τα δεδομένα που οδηγούν σε επιδείνωση των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Από τα ευρήματα της συγκεκριμένης έρευνας προέκυψε ότι υπάρχει ελλιπής ενημέρωση για τα προβλήματα και τους τρόπους αντιμετώπισης, ενώ ως μορφή ενημέρωσης επικρατεί η μέθοδος της προσωπικής έρευνας. Επίσης, υπάρχει υψηλή διάθεση συμμετοχής σε ενέργειες αντιμετώπισης χαμηλής προσπάθειας. Αναφορικά με τη μορφή ενημέρωσης μέσω των ηχητικών παραγωγών προέκυψε ότι μπορούν να αποτελέσουν ισχυρό μέσο ενημέρωσης για περιβαλλοντικά ζητήματα.

Προφανώς η ποσότητα της πληροφορίας γύρω από τα περιβαλλοντικά ζητήματα δεν εξαντλήθηκε στην παρούσα έρευνα και απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση όπως και διεύρυνσή της σε περισσότερους/ες συμμετέχοντες/ουσες προκειμένου να συλλεχθούν επιπλέον δεδομένα για τα ενδιαφέροντα του κοινού επάνω στο θέμα. Επίσης, θα πρέπει να παραχθούν περισσότερα επεισόδια podcast και να γίνει εκ νέου αξιολόγηση της επίδρασης αυτής της μορφής ενημέρωσης για να καταλήξουμε σε ασφαλέστερα αποτελέσματα.

Η πρόσβαση στην ακρόαση του podcast “My only Home” μπορεί να επιτευχθεί μέσω του συνδέσμου: <https://on.soundcloud.com/QxCfm>

Χρηματοδότηση

Η παρούσα εργασία δεν έχει λάβει οποιαδήποτε χρηματοδότηση.

Ευχαριστίες

Θερμές ευχαριστίες σε όλους/ες τους/τις συμμετέχοντες/ουσες της παρούσας ερευνητικής εργασίας.

Αναφορές

Ξενόγλωσσες Αναφορές

- Beddington, E. (2022, December 30). Instead of living in fear of climate catastrophe, I'll do something about it: The thing I'll do differently in 2023. *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2022/dec/30/fear-climate-catastrophe-thing-ill-do-differently>
- Bottomley, A. J. (2015). Podcasting: A decade in the life of a “new” audio medium: Introduction. *Journal of Radio & Audio Media*, 22(2), 164-169.
- Byrne, F. (Host) (2019). Episode 73: Interview with Thomas Lovejoy, “The godfather of biodiversity”. [Audio podcast episode]. *The Sustainability Agenda*. Ανακτήθηκε από: <https://www.thesustainabilityagenda.com/podcast/episode-73-interview-with-thomas-lovejoy-the-godfather-of-biodiversity/>
- Chan-Olmsted, S., & Wang, R. (2022). Understanding podcast users: Consumption motives and behaviors. *New media & society*, 24(3), 684-704.
- Dorussen, H., Lenz, H., & Blavoukos, S. (2005), Assessing the reliability and validity of expert interviews. *European Union Politics*, 6(3), 315-337.
- European Environment Agency (2022). Term: Environmental awareness. <https://www.eea.europa.eu/help/glossary/gemet-environmental-thesaurus/environmental-awareness>.
- Flahive, R. (Host) (2021- present). Climate Change is the Longest Wave with Kim McCoy. [Audio podcast episode]. *Climate Changers*. <https://climate-changers.simplecast.com/episodes/climate-change-is-the-longest-wave>
- Margaritidou, S., & Matsiola, M. (2023). Alternative communication forms in raising public awareness: The interactive documentary. In S. Poulakidakos, M. Matsiola & A. Yannacopoulou (Eds.), *Envisioning the Future of Communication - Conference Proceedings vol.1*. <https://doi.org/10.12681/efoc.5334>
- Matsiola, M., Spiliopoulos, P., & Tsigilis, N. (2022). Digital Storytelling in Sports Narrations: Employing Audiovisual Tools in Sport Journalism Higher Education Course. *Education Sciences*, 12(1), 51. <https://doi.org/10.3390/educsci12010051>
- Meuser, M. & Nagel, U. (2009), The expert interview and changes in knowledge production. In A. Bogner, B. Littig & W. Menz (Eds.), *Interviewing Experts Research Methods Series* (pp. 17-42). Palgrave Macmillan, London.
- Podara, A., Matsiola, M., Kotsakis, R., Maniou, T. A., & Kalliris, G. (2021). Generation Z's screen culture: Understanding younger users' behaviour in the television streaming age—The case of post-crisis Greece. *Critical Studies in Television*, 16(2), 91-109.
- Suleiman, M., & Hunter, F. (Hosts) (2021- present). Episode 13: *How to talk about climate*. [Audio podcast episode]. *Friends of the Earth*. <https://friendsoftheearth.uk/about/episode-13-how-talk-about-climate>
- Suleiman, M., & Foulsham, I. (Hosts) (2021- present). Episode 5: *Climate keeping you up at night?* [Audio podcast episode]. *Friends of the Earth*.

<https://friendsoftheearth.uk/about/episode-5-climate-keeping-you-night>

Willig, C. (2015), *Qualitative Research Methods in Psychology*. An Introduction, Gutenberg Publications, Athens. [In Greek].

Ελληνόγλωσσες Αναφορές

Ευρωπαϊκή Ένωση (2023). Κλιματική Αλλαγή.

https://climate-pact.europa.eu/about/climate-change_el

Gray, D. E. (2021). *Η ερευνητική μεθοδολογία στον πραγματικό κόσμο*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τζιόλα.

Ματσιώλα, Μ., Ευαγγέλου, Α., Κλεφτοδήμος, Α., Γρηγορίου, Μ., Λάππας, Γ., & Καλλίρης, Γ. (2022). Ευαισθητοποίηση του κοινού για περιβαλλοντικά ζητήματα μέσω ηχητικών ξεναγήσεων: Ηχοτοπία στη λίμνη της Καστοριάς. *Open Journal of Animation, Film and Interactive Media in Education and Culture [AFIMinEC]*, 3(3).

Χανδρινού, Χ. (2023). *Podcast για την ευαισθητοποίηση του κοινού για περιβαλλοντικά ζητήματα*. [Πτυχιακή εργασία, Τμήμα Επικοινωνίας και Ψηφιακών Μέσων, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας].

<https://dspace.uowm.gr/xmlui/handle/123456789/3560>